

Міністерство освіти і науки України

Відокремлений структурний підрозділ
«Івано-Франківський фаховий коледж фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні методичної ради

Протокол № 2
від «25» жовтня 2022 р.

Голова методичної ради

С. Мельник
Світлана МЕЛЬНИК

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА**

підготовки здобувачів освітньо-професійного
ступеня фахового молодшого бакалавра

спеціальність 242 Туризм

галузь знань 24 Сфера обслуговування

спеціалізація: організація активних видів

Всього годин:	150
Кредитів ЕКТС:	5
З них:	
- практичних занять:	60
- самостійної роботи:	90
Підсумковий контроль:	залік

м. Івано-Франківськ,
2022 рік

Укладачі програми:

Світлана ОРИШКО – завідувачка відділенням за спеціальністю, кандидат педагогічних наук, доцент, викладач циклової комісії зимових видів спорту і туризму, спеціаліст вищої категорії

Тетяна ПРУСЕНКО – викладач циклової комісії зимових видів спорту і туризму, спеціаліст першої категорії

Рецензент:

Світлана МЕЛЬНИК – заступник директора з навчально-методичної роботи, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, майстер спорту

Завідувач виробничим навчанням:

Анатолій ТУРЛЕЙ – заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України, майстер спорту, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Програму затверджено на засіданні циклової комісії
зимових видів спорту та туризму
Рекомендовано для впровадження в освітній процес

Протокол № 2 від «22» 10 2022 р.

Голова циклової комісії зимових

видів спорту та туризму _____

Володимир ФЕДОРЮК

Пояснювальна записка

Сучасні умови підготовки фахівців у туристичній галузі відповідно до запитів сьогоденних потреб та ринкових відносин зумовлюють впроваджувати нові вимоги до підготовки кадрів. Умови становлення нової економічної системи України підвищують вимоги до підготовки професійних кадрів в галузі туризму для подальшого використання на практиці. Велика конкуренція між випускниками закладів освіти буде сприяти більшому потенціалу підготовчого процесу для здобувачів освіти та підвищення кваліфікації викладачів фахової передвищої освіти. Одним із напрямків вирішення проблеми – це впровадження в освітній процес Відокремленого структурного підрозділу «Івано-Франківський фаховий коледж фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України» системну і накопичену практичну підготовку для майбутніх фахівців туристичної галузі. Поєднання системи теоретичних, практичних та організаційних навичок дадуть можливість підготувати конкурентоспроможних та кваліфікованих працівників галузі туризму, фахівців з організації активних форм туризму, провідників та інструкторів активних форм туризму.

Формування професійних умінь і навичок забезпечує освітній процес під час проведення лекційних, практичних, семінарських, самостійної роботи здобувачів освіти та проведенням різних видів практик, які по накопичувальній системі готують здобувачів освіти до роботи в закладах туристичної індустрії та на об'єктах туристичного обслуговування.

Навчально-технологічна практика для студентів II курсу спеціальності 242 Туризм, галузі знань 24 Сфера обслуговування освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра триває чотири тижня. Здобувачі освіти – практиканти будуть розподілені по об'єктах практики, під керівництвом методиста коледжу, який закріплений за цикловою комісією зимових видів спорту та туризму і керівником на об'єкті туристичного обслуговування. На практику для здобувачів II-го курсу передбачено 150 годин, (60 год. навчальних та 90 год. – самостійної роботи). Тривалість робочого дня для студентів під час практики – 6 год. Практика передбачена навчальним планом та графіком освітнього процесу.

I. Мета практики

Основною метою навчально-технологічної практики студентів II курсу є відповідальний період набуття практичних навичок щодо організації і технологічного процесу проходження пішохідних (трекінгових), велосипедних маршрутів (з походом), вивчення історичної довідки «Давній Галич», «Князі Галича», Галицький природний національний парк, флора і фауна Галицького природного національного парку. Роботи туристичних фірм згідно отриманих теоретичних знань в туристичній галузі. Практика доповнює і поширює отримані

здобувачами освіти теоретичні знання з комплексу дисциплін, які пов'язані між собою, поглиблює і розширює практичні навички і уміння набуті під час навчання у коледжі.

Навчально-технологічна практика включає роботу на туристичних об'єктах, в польових умовах, в природніх національних парках та на інших об'єктах туристичної інфраструктури.

Метою практики також є:

а) засвоєння студентами передових сучасних методів, форм, різних технологій розробки пішохідного, велосипедного, екологічного, краєзнавчого маршрутів ;

б) формування навичок практичної роботи на об'єктах туристичного обслуговування, робота з пошуком історичної інформації, набуття практичних умінь та навичок у рятувально-пошукових послугах, орієнтування в природньому середовищі.

В результаті виконання програми практики здобувачі освіти повинні вміти:

1. Визначити напрямок руху за вказаним азимутом. Визначити азимут напрямку руху на місцевості.
2. Організувати та провести туристичний похід. Встановити туристичний намет.
3. Розробити 4 вело маршрути, пішохідні маршрути «Давній Галич», «Стежками князів Галича», пішохідний (екологічний) маршрут Галицьким національним природнім парком.
4. Розробити історичну довідку до вело, пішохідного маршруту.
5. Розробити технологічну карту до вело, пішохідного маршруту.
6. Проведення пішохідного та вело маршруту.

II. Завдання практики

2.1. Інформувати здобувачів освіти про об'єкти практики, організаційну форму діяльності об'єкта туристичної інфраструктури їх організаційну структуру

2.2. В умовах навчально-технологічної практики здобувачі освіти повинні набути практичний досвід у:

- організації та проведення трекінгу, пішохідного (екологічного), вело маршруту;
- оформляти супроводжуючі документи при організації походу;
- проектувати вело, пішохідного маршрут;
- оформляти історичну довідку про об'єкти на маршруті;
- оформляти технологічну карту маршруту;
- роботи щодо забезпечення якості послуг (провідників та інструкторів);
- наданні першої домедичної допомоги;
- договірні оформлення між суб'єктами туристичних послуг;

- організація дотримання безпеки та гігієни праці.

3. Сформувані маршрути (пішохідні, вело) місцями Давнього Галича, Палаці Князів, Галицького природного національного парку з урахуванням можливостей регіону, вивчити і включити в маршрути цікаву природно-архітектурну привабливість в конкретному регіоні.

III. Організація практики

На навчально-технологічну практику навчальним планом відводиться 90 годин для здобувачів освіти II курсу спеціальності 242 Туризм, галузі знань 24 Сфера обслуговування освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

В коледжі загальне керівництво практикою здійснює дирекція.

Керівництво методичними питаннями здійснює методист від коледжу та методисти на об'єктах практики – співробітники туристичного обслуговування.

Для ефективної роботи здобувачі освіти завчасно отримують завдання по програмі практики, які працюють на визначених об'єктах практики, під керівництвом методистів виконують усі поставлені перед здобувачами освіти завдання.

IV. Обов'язки керівників

4.1. Керівник практики від закладу освіти:

4.1.1. Виконує систематичний контроль за своєчасним проходженням практики здобувачами освіти на об'єкті практики.

4.1.2. Веде організацію здійснення навчальних завдань практики та надає консультації здобувачам освіти.

4.1.3. У співпраці з керівниками оцінює роботу практикантів на об'єктах практики.

4.1.4. Бере участь у підготовці характеристики проведеної роботи практиканта.

4.1.5. Сприяє підготовці звіту про практику, звіту групи на захист практики.

4.1.6. Здійснює підсумковий контроль знань, приймає звіти в здобувачів освіти з навчально-технологічної практики.

4.2. Керівник на об'єкті практики:

4.2.1. Проводить облік відпрацьованих днів та виконання практикантами завдань, у відповідності до індивідуального плану.

4.2.2. Постійно надає методичну допомогу практикантам при виконанні програмових завдань.

4.2.3. Разом з керівником від коледжу оцінює результати роботи практиканта.

4.2.4. Бере участь у підготовці характеристики проведеної роботи практиканта.

Тематичний план

Навчально-технологічна програма практики для студентів II курсу зі спеціальності 242 Туризм, галузі знань 24 Сфера обслуговування, освітньо-

професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, спеціалізація: організатор активних форм туризму.

№ з/п	Назва розділів і тем	Кількість робочих днів
	Розділ I. Ознайомлення із змістом та програмою практики	2
1.	Оформлення на практику і знайомство з туристичним об'єктом. Інструктаж з протипожежної безпеки і техніки безпеки	1
2.	Ознайомлення з нормативно-правовою базою регулювання туристської діяльності	1
	Розділ II. Розробка і організація проведення маршрутів та походу	10
1.	Дослідження ринку, попиту, пропозиції, видів маршруту які виставлені на ринку туристичних послуг	1
2.	Експериментальне проходження та розробка здобувачами освіти маршрутів та їх оцінка	3
3	Впровадження маршрутів (пішохідних, вело, екологічних) в діяльність Національного заповідника «Давній Галич», Галицький природний національний парк та оформлення супроводжуючої, технологічної документації	3
4.	Організація та проведення дводенного трекінгу. Формування у практикантів практичних умінь і навиків з інструкторської та провідникової роботи при організації активних форм туризму.	2
5.	Підготовка інформативних листів про місцевість в яку іде турист, оформлення паспорту маршруту та пам'ятки туристу	1
	Розділ III. Організація і проходження походу у складі групи фахівців та в умовах визначеного терміну виконання	4
1.	Розподіл обов'язків між практикантами при організації і проведенні походу	1
2	Прокладання маршруту і нанесення його на мапу. Визначення місць для відпочинку. Опис об'єктів на маршруті. Проведення інструктажу з техніки безпеки. Практика з визначенням азимуту. Туристичне та трекінгове маркування на маршруті. Участь в виїзних лабораторних заняттях по Україні або за її межами	3
	Розділ IV. Оформлення технічних документів при виконанні завдань навчально-технологічної практики	3
1.	Нанести на мапу розроблені маршрути (пішохідний (трекінг), вело, екологічний).	1
	Написати план проходження маршрутів, визначення об'єктів які	1

2.	проходять через маршрут, складання історичної довідки про об'єкти на маршруті, розробка туристичного маркування на мапі підготовлених маршрутів	
3.	Підготовка технологічної карти до розроблених маршрутів. Оформлення документів з техніки безпеки	1
	Розділ V. Підведення підсумків практики	1
	Захист практики	1

V. Зміст програми

Тема 1. Ознайомлення із змістом та програмою практики

Навчальна мета:

- ознайомитися з порядком виконання програми практики;
- закріплення та поглиблення знань одержаних здобувачами освіти в процесі вивчення теоретичних дисциплін;
- вивчити структуру об'єктів практики як туристичну інфраструктуру для організації та обслуговування активних форм туризму.
- ознайомлення з механізмом впровадження нормативно-правових документів на практиці. (Закон України «Про туризм», Інструкція «Про умови і правила здійснення підприємницької діяльності пов'язаної з наданням туристичних послуг».

Знати:

- основні функції туристичних об'єктів;
- функціональні обов'язки провідників та інструкторів активних форм туризму.

Вміти:

- отримані здобувачами освіти знання в процесі теоретичного навчання застосувати в практичній діяльності.

Тема 2. Розробка і обслуговування маршрутів (вело, пішохідного, трекінгу, екологічного)

Навчальна мета:

- навчити здобувачів освіти підготувати, і формувати програми проходження маршрутів, технічному обслуговуванню, правильно розробити і оформити технічні документи;
- організувати інформаційну кампанію по промоції маршрутів;
- визначити основні параметри очікуваного ринкового попиту (територіальні межі ринку, склад туристів, мета проходження маршруту, можливості, об'єми і сезони);
- організовувати маршрути згідно потреб та бажань туриста не порушуючи законодавчо-нормативні вимоги щодо обслуговування активних форм туризму.

Дослідження ринку, попиту, пропозиції, розробка програми маршрутів.
Експериментальна оцінка розроблених маршрутів.

- апробація пропонує чого маршруту;
- презентація продукту (маршруту) і його реклама;
- аналіз очікуваного попиту на даний маршрут .

Тема 3. Організація і проходження походу

У складі групи фахівців та в умовах визначеного терміну виконання:

- розподіл обов'язків між практикантами при організації і проведенні походу;
- прокладання маршруту і нанесення його на мапу;
- визначення місць для відпочинку;
- опис об'єктів на маршруті;
- проведення інструктажу з техніки безпеки;
- практика з визначенням азимуту;
- туристичне та крекінгове маркування на маршруті;
- участь в виїзних лабораторних заняттях по Україні або за її межами.

Тема 4. Оформлення технічних документів при виконанні завдань практики

Навчальна мета:

навчитися наносити на мапу розроблені маршрути (пішохідний (трекінг), вело, екологічний). Оформляти технічну документацію, методично підготувати супроводжуючі документи.

засвоїти етапи розробки маршрутів;

- навчитися написати сценарій проходження маршрутів, визначення об'єктів які проходять через маршрут, складання історичної довідки про об'єкти на маршруті, зробити туристичне маркування на мапі розроблених маршрутів;
- навчитися скласти технологічну карту до розроблених маршрутів.

Оформлення документів з техніки безпеки.

Знати:

- методику складання та оформлення супроводжуючих документів;
- принципи укладання та оформлення угод з туристами.

методику розробки маршруту та маркування на ньому, техніку та тактику обслуговування активних форм туризму.

Вміти:

- розробити пішохідний (крекінговий), екологічний, велосипедний маршрути;
- на основі розроблених маршрутів провести експериментальні обслуговування інструкторами проходження маршрутів;
- організувати та провести похід з здобувачами освіти за усіма правилами проведення походів.

VI. Вимоги до оформлення документів планування роботи, обліку та звітності практиканта

Індивідуальний план роботи практиканта – основний документ планування і обліку виконаної роботи за весь період практики. План складається у перший день перебування групи на об'єкті практики, після знайомства з ним, узгоджується з керівником на об'єкті практики та затверджується методистом коледжу. Складається практикантом у довільній формі та включає види діяльності (навчальні завдання) передбачені програмою практики, орієнтовну кількість годин на їх виконання та відмітку про виконання, яку робить методист на об'єкті або методист коледжу.

Навчальні завдання формуються та записуються до індивідуального плану з врахуванням специфіки та поточної роботи об'єкту практики і можуть бути змінені, або максимально наближені до конкретних організаційних ситуацій.

Щоденник практиканта складається у довільній формі, зручній для виконання, повинен відповідати вимогам практики і має містити інформацію про виконані за кожен день завдання та кількість годин роботи. Тут також фіксується інформація про виконання всіх пунктів індивідуального плану. Методист робить відмітку про виконання роботи за умови фіксації змісту у робочих записах (додаток).

1. Документи, які доручаються скласти практиканту на об'єкті практики, додаються до документації, на які слід посилатися у щоденнику та подавати методисту коледжу на захисті результатів практики.

2. Звіт про роботу практики є узагальнюючим документом, що складається у довільній формі. Основу тексту звіту складають робочі записи, які узагальнюються та редагуються. Звіт формується на основі індивідуального плану і несе інформацію про виконання кожного його розділу та пункту. До звіту обов'язково додається схема туристичного маршруту з текстовим описом і поясненням. Індивідуальний план і звіт затверджується методистом коледжу.

VII. Вимоги до складання характеристики

Характеристика практиканта складається у довільній формі, враховуючи наведені нижче пункти:

- загальна інформація про студента (прізвище, ім'я, по батькові, група, курс, коледж, терміни проходження практики та об'єкт практики);
- характеристика діяльності на об'єкті практики (дисципліна, конкретна інформація про виконану роботу, рівень теоретичної підготовки, вміння виконувати практичні завдання);
- ставлення здобувача освіти до своїх обов'язків, оцінка організаторських здібностей, управлінських навичок;
- рекомендована оцінка за практику.

Характеристика складається методистом на об'єкті практики, оформляється та завіряється підписом методиста на об'єкті практики і печаткою об'єкта практики.

VIII. Перелік документів, які повинен пред'явити студент-практикант на захисті підсумків практики

1. Індивідуальний план роботи (додаток 1).
2. Щоденник (додаток 2).
3. Технологічну карту до маршруту (ГОСТ 286881.1-95 додаток А).
4. Інформаційний листок до історичної довідки про об'єкти природно-архітектурної інфраструктури (ГОСТ 286881.1-95 додаток В).
5. Схеми маршрутів (ГОСТ 286881.1-95 додаток Ж).
6. Звіт про виконану роботу за період практики.
7. Перелік функціональних обов'язків здобувачів освіти.
8. Відгук підприємства на розроблені маршрути.
9. Схема проходження походу з усіма супроводжуючими організаційними документами.

Документи оформляються і здаються методисту у папці.

Приклад формування пакету послуг вимоги згідно класу:

VIII. Перелік звітної документації методиста бригади

- індивідуальний план роботи на період проходження навчально-технологічної практики на об'єктах туристичного обслуговування, затверджений завідувачем виробничого навчання;
- журнал обліку роботи;
- характеристики здобувачів освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за підписом керівника об'єкта практики та методиста бригади.

IX. Перелік звітної документації здобувача освіти

- індивідуальний план роботи на період проходження навчально-технологічної практики ;
- щоденник проходження практики на об'єкті;
- план-графік розподілу навчального матеріалу з предмета «Туристично-фаховий практикум» для здобувачів освіти;
- маршрути нанесені з маркуванням на мапі;
- порядок та програма проходження походу;
- розроблена технологічна карта до маршрутів;
- оформленні та розроблені історичні довідки об'єктів природно-архітектурної спадщини;
- звіт здобувача освіти про проходження практики.

Х. Захист навчально-технологічної практики

Захист навчально-технологічної практики на об'єктах туристичного обслуговування проводиться на базі коледжу згідно графіка на засіданні комісії, створеної наказом директора..

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра здійснюється за 12-бальною шкалою.

До уваги членів комісії беруть виконання здобувачем програми практики, його індивідуального плану, а також оцінку, отриману здобувачем під час проведення попереднього захисту, проведеного на базі проходження практики в присутності її представників.

Оцінка, отримана на захисті практики на засіданні комісії (позитивна 4-12 балів) виставляється методистом коледжу в окрему залікову відомість та у залікову книжку здобувача освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра . Негативна оцінка (1-3 бали) переноситься тільки у відомість.

Здобувач освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, який не виконав програму навчально-технологічної практики на об'єктах туристичного обслуговування надається право повторного її проходження для отримання позитивної оцінки (у позаурочний час). Якщо здобувач повторно отримає негативну оцінку, то він відраховується з коледжу як такий, що не виконав вимоги навчального плану.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання практичних досягнень здобувачів освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
І. Початковий	1	Здобувач освіти не виконав обсягу практики згідно програми і не подав на затвердження методисту бригади жодного залікового документа. Характеристика від методиста та представника бази практики негативна.
	2	Здобувач освіти проявив негативне відношення до виконання своїх обов'язків, частково відвідував об'єкти практики, залікових документів з проходження практики на затвердження методисту не подав. Характеристика від методиста та представника бази практики негативна.
	3	Здобувач освіти, при негативному відношенні, виконав незначний обсяг практики. Мінімум залікових документів, яких він підготував, подавав на затвердження методисту невчасно, без поважної причини мав пропуски навчального часу на практиці. Характеристика від

		методиста та представника бази практики негативна.
П. Середній	4	Здобувач освіти загалом виконав обсяг практики, але із значним запізненням подавав залікові документи на підпис методисту. Має низький рівень теоретичної, практичної та методичної підготовки. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
	5	Здобувач освіти виконав обсяг практики з незначними зауваженнями. Навчальна залікова документація виконана на посередньому рівні, з порушенням термінології. Практична частина також виконана із суттєвими зауваженнями. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
	6	Здобувач освіти виконав обсяг практики із незначними зауваженнями. Навчальну залікову документацію виконав із зауваженнями. До проведення інструкторської та пошукової роботи поставився без належної уваги. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
Ш. Достатній	7	Здобувач освіти виконав обсяг практики, позитивно відносився до виконання своїх обов'язків, продемонстрував достатній рівень підготовки і знання туристичної термінології. На належному рівні виконав навчальну залікову документацію при незначних зауваженнях. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
	8	Здобувач освіти виконав обсяг практики при загальному позитивному відношенні до виконання своїх обов'язків. Володіє достатнім рівнем підготовки та знаннями з організації та проведення пішохідних та велосипедних маршрутів. При вирішенні практичних завдань добре контактує туристами та методистами бази практики. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
	9	Здобувач освіти проявив позитивне відношення до виконання своїх обов'язків. Обсяг практики згідно програми виконав. На належному рівні виконав практичні завдання, отримавши позитивні відгуки методистів бази практики. Навчальну залікову документацію виконав на доброму рівні із незначними недоліками. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
	10	Здобувач освіти виконав обсяг практики згідно програми практики та індивідуального плану без зауважень. Завдання практики виконав якісно, але із незначною затримкою термінів їх виконання. Володіє належним рівнем теоретичної, практичної та методичної підготовки.

		Знає методику проведення інструкторської роботи та розробки велосипедного маршруту тематика «Князі Галича». Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
	11	Здобувач освіти у повному обсязі, вчасно і якісно виконав програму практики та індивідуальний план. Продемонстрував хороший рівень теоретичної, практичної та методичної підготовки. Належно оформив навчальну залікову документацію яку вчасно подав на затвердження методисту. Отримав схвальні відгуки від методиста бази практики. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.
	12	Здобувач освіти виконав обсяг практики якісно, вчасно подавав методисту для затвердження навчальну залікову документацію згідно програми. Володіє високим рівнем теоретичної, практичної та методичної підготовки. Відмінно знає методику проведення інструкторської роботи та розробки велосипедного маршруту за тематикою «Князі Галича». Отримав схвальні відгуки від методиста бази практики. Характеристика від методиста та представника бази практики позитивна.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Горішевський П.А., Красій Р. Організація роботи туристичної фірми: туроператорська і турагентська діяльність. Підручник для вузів - Івано-Франківськ: Полум'я 2012. – 245 с.
2. Голіков А.П.. Український туризм “Галицькі контракти”, №22, травень 2014 р.
3. Агафонова Л.Г., Агафонова О.Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання. – К.: Знання України, 2012.
5. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навчальний посібник. - К.: «Рокор», 2011. – 200 с.
6. Кифяк В.Ф.«Організація туризму» Книги ХХІ, Чернівці, - 2013, - 300 с;
7. Мальська М.П., В.В. Худо «Туристичний бізнес – теорія та практика», Центр учбової літератури, - Київ, - 2007, - 424 с;
8. Любіцева О.О. «Методика розробки турів», Альтерпрес, - Київ, - 2008, -300 с;
9. Пуцентейло П.Р. «Економіка і організація туристично-готельного підприємництва», навчальний посібник, К.:ЦУЛ – 2007 – 300с;
10. Сокол Т.Г. «Основи туристичної діяльності», Грамота, Київ – 2006 – 260 с;
11. Кляп М.П., Ф.Ф. Шандор. «Сучасні різновиди туризму»: Навчальний посібник./- К.: Знання, 2011.- с. 334.
12. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм : навч. посіб. / Ю. А. Грабовський, О. В. Скалій, Т. В. Скалій. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. – 301 с.
13. С. В. Дмитрук «Соціально-педагогічні технології в туризмі» : навч. посіб./ О. Ю. Дмитрук. – Київ : ЦУЛ, 2012. – 327 с.
14. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі : кол. моногр. / за ред. Волошина І. М. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2015. – 328 с. – ISBN 978-617-672-096-6. 88.
15. Про внесення змін до Закону України "Про туризм" щодо надання туристичних послуг : Закон України від 9 лютого 2012 року № 4385-VI // Голос України. – 2012. – 6 бер . – С. 20. 89.
16. Про внесення змін до Закону України "Про туризм" щодо надання туристичних послуг : Закон України від 9 лютого 2012 р. № 4385-VI // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 50. – С. 12.
17. Стафійчук В. І., «Рекреалогія» : навч. посіб. /– 2-е вид. – Київ : Альтерпрес, 2010. – 264 с.
18. Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. «Спортивний туризм» : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту – Львів : ЛДУФК, 2012. – 148 с. 107.
19. Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. «Спортивний туризм» : навч. посіб. / Л. О. Тимошенко, К. В. Лабарткава. – Львів : ЛДКФК, 2014. – Ч. 2. – 176 с.
20. Топорницька М. Я. Географія центрів етнофестивального туризму у Львівській області / М.Я. Топорницька // Україна : географія цілей та можливостей : зб. наук. праць у 4 т. – К. : ВГЛ Обрії, 2012. – Т. 3. – С. 282– 286.

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА МАРШРУТУ

Тема маршруту: «Галицька спадщина»

Мета: краєзнавча

Кількість туристів в групі: 10 чоловік

Тривалість маршруту: 2 години 30 хвилин – 3 години

Протяжність маршруту: 2 км 560 м

Зміст екскурсії: Відвідування історико-культурних центрів: етнографічного об'єкта для пізнання культури, архітектури, побуту народу (етносу), що проживає зараз або проживав коли-небудь на даній території.

Маршрут: Івано-Франківськ – Крилос – Івано-Франківськ;

За способом пересування:

Адреса туристичного підприємства, з якого починається маршрут: Івано-Франківськ, вул. Мазепи 142 а

Керівник туристичного підприємства, яке обслуговує маршрут:

Місце виїзду/повернення автобуса: м. Івано-Франківськ, вул. Гетьмана Мазепи, 142-а, ІФКФВ, біля входу у навчальний корпус.

ДОДАТКОВО оплачуються: вхідні квитки в туристичних об'єктах та харчування.

Вхідні квитки:

- Музей історії Давнього Галича в Крилосі;
- Музей народної архітектури і побуту Прикарпаття (скансен).

№п/п	Ділянки (етапи) переміщення за маршрутом від місця збору екскурсантів до останнього пункту на конкретній ділянці маршруту	Місця зупинок	Об'єкти показу	Тривалість огляду	Основний зміст інформації	Вказівки з організації*	Методичні вказівки**
1	м. Івано-Франківськ	Вийзд з міста	-				
2	с. Крилос	Приїзд	-				
3	Музей етнографії (народної архітектури та побуту)			20 хв.			
4	Галичина могила			20 хв.			
5	Музей історії і релігії Західної України			20 хв.			
6	Храм Успіння Пресвятої Богородиці			20 хв.			
7	Княжа Криниця			20 хв.			
8	Фундамент Храму пророка Іллі			10 хв.			
9	Пам'ятник – символ «Меча» і «Рало».			10 хв.			
10	м. Івано-Франківськ						

Методист бригади № _____
_____/_____/_____
«____» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

на період проходження навчально-технологічної практики на об'єктах туристичного
обслуговування

здобувачів освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра

_____ курсу _____ групи

Відокремленого структурного підрозділу

«Івано-Франківський фаховий коледж фізичного виховання

Національного університету фізичного виховання і спорту України»

(прізвище, ім'я, по батькові)

№ з/п	Зміст роботи	Терміни виконання	Відмітка про виконання
I.			
1.1.			
1.2.			
....			
II.			
2.1.			
2.2.			
....			
III.			
3.1			
3.2.			
....			
IV.			
4.1			
4.2.			
....			

Дата складання : «____» _____ р.

Підпис : _____/_____/_____

Зразок. Описова характеристика об'єкта туристичного обслуговування

Кринос

Село на р. Луква (притока Дністра) в 6 км від Галича. Тут знаходився одне з найдавніших міст України, що дало ім'я сусідньому Галичу і всієї Галичини (Галичині).

За легендою, заснований вождем одного з хорватських племен на ім'я Гал або Галиця. Перші згадки про місто зустрічаються в IX ст., столицею князівства він став в XII ст. при Володимирі Володаревичі і Ярослава Осмомисла, найбільшого розквіту досяг у XIII ст. при Романі Мстиславичі.

У 1240-х рр. Данило Галицький переніс столицю в Холм, однак Галич ще довго залишався впливовим політичним і духовним центром. Тут створена Галицько-Волинський літопис і одна з найдавніших пам'яток староукраїнської писемності – Галицьке Євангеліє.

У 1303 була заснована Галицька митрополія, вище духовенство іменувалося грецьким словом «кларос», звідки пішла нинішня назва. А сам Галич, після серії руйнівних татарських набігів, перемістився до цитаделі до торгової пристані на березі Дністра, де розташований і зараз.

Це центральна частина княжого Галича, столиці Галицько-Волинського князівства, яке дало назву Галичині та галичанам та зараз належить до Національного-історичного заповідника “Давній Галич”. З княжих часів залишилися могутні вали та фундаменти Успенського храму (1157р.), також варто оглянути Василівську каплицю (1500р.), Митрополичі палати (XVIII ст.) із музеєм історії давнього Галича, церкву Успіння Пресвятої Богородиці (XVI ст.), курган “Галичина могила” (X ст.), та Княжу криницю із цілющою водою. Неподалік від центру княжого Галича, на території давнього городища розташований Музей народної архітектури і побуту Прикарпаття, в якому можна побачити житло та побут чотирьох етнографічних груп українців на території Івано-Франківської області: ополан, покутян, гуцулів та бойків.

Всі об'єкти входять до складу Національного заповідника «Давній Галич».

На городищі відкритий історичний музей і музей народної архітектури.

Зразок. Історична довідка

Фундамент Успенського собору, Крилос

Церковна споруда, яка належала до найвеличніших храмів середньовічної Європи, головна святиня княжого Галича – це Успенський собор, або ж церква Пресвятої Богородиці. Багато років він був взірцем архітектури і формував своєрідний стиль Галицького краю. За масштабами храм поступався лише Софії Київській і Десятинній церкві в Києві. Але часто непроста доля спіткає навіть такі потужні об'єкти, як Успенський храм. До наших днів він не дожив, збереглися лише його фундаменти. Дуже багато часу минуло від його розквіту і знищення, тому фахівцям важко було відшукати навіть місце, де стояв колись цей велет. Нині фундаменти Успенського собору в [Крилосі](#) опікується [Національний заповідник «Давній Галич»](#), до структури якого ця пам'ятка входить.

Уперше згадується Успенський собор 1187 року, у зв'язку із смертю його будівничого – князя Ярослава Осмомисла. На початку 13 століття в соборі відбувалось «посадження на Галицький стіл» князя Данила, а трохи пізніше в писемних джерелах є згадка про сходження на престол короля Галичини угорського принца Коломана.

Коли 1254 року князь Ізяслав оборонявся в Галичі від Данилового сина Романа, воїни Ізяслава та він сам піднялися на склепіння церкви і звідти вели оборону. Йдеться про конструкції Успенського собору, а це означає, що собор вцілів під

час монголо-татарської навали або ж зазнав незначних руйнувань і був відбудований.

У давніх рукописах – Галицькому та Добриловому Євангеліях – ідеться про те, що при соборі була бібліотека та діяв скрипторій (майстерня для переписування книг). Також при соборі працювала «школа Осмомисла», про яку із захопленням та похвалою згадують давньоруські літописці.

На початку 14 століття в Галичі була заснована митрополія – це свідчить про те, що в цей час і єпископська резиденція, і сама будівля собору перебували у доброму стані, а собор, після спустошення Києва, був, хоч і недовго, найбільшим чинним храмом Русі. **Успенський собор став швидко занепадати після того, як Данило Галицький почав будівництво нової столиці** – міста Холм (нині Польща) і нового кафедрального собору Йоана Златоустого.

Також залишилися писемні згадки про існування в Крилосі Галицької катедри, датовані 14–16 століттями. Відомо, що тут була резиденцією єпископа Гедеона Балабана. Але точної дати руйнування Успенського собору не знає ніхто.

Ще однією вагомою причиною повного запустіння Успенського храму стало зменшення кількості міського населення. Люди вже не мали коштів, щоб утримувати в належному стані таку потужну споруду. За указом польського короля Казимира Четвертого, було заборонено будувати, ремонтувати й відновлювати давньогалицькі храми.

Із залишків Успенського храму наприкінці 16 століття збудували Успенську церкву, а також частково каплицю святого Василя та Старостинський замок у сучасному Галичі. На білокам'яних блоках, з яких змуровано стіни Успенської церкви (вона виросла за кілька десятків метрів від фундаментів Успенського собору), є багато написів, видряпаних на камені, більшість з яких датовані 12–13 століттями.

Місце, де була розташована головна святиня княжого Галича, довго було невідомим. Сліди колишнього Успенського собору шукали і в теперішньому Галичі (тривалий час вчені вважали, що храм Різдва Христового і є тією літописною княжою церквою), і на високому березі Лімниці, і в Крилосі, на місці [нинішньої Успенської церкви](#). Майже розгадав цю загадку Йосип Пеленський. Він 1911 року зробив пробні розкопки біля Успенської церкви в Крилосі. Але до відкриття залишалося іще чверть століття.

Улітку 1936 року експедиція Наукового товариства імені Шевченка, якою, з благословення митрополита Андрея Шептицького, керував славетний археолог Ярослав Пастернак, під час розкопок натрапила на масивний мур з тесаних кам'яних блоків. Це був перший слід фундаментів старого катедрального собору княжого Галича.

З'ясувалося, що фундаменти Успенського храму за розмірами (32,5 на 37,5 метрів) всього на півтора метри менші від найбільшого київського храму святої Софії. Матеріал, із якого були виготовлені фундаменти – грубо оброблені блоки крейдяника та вапняку, стіни зводили з тесаних блоків алебастру та вапняку.

Успенський собор мав гарне оздоблення, про це свідчать численні знахідки архітектурних фрагментів та скульптурного декору. Входи до святині прикрашали портали, зовні споруда була декорована зубчастими фризами та іншими деталями.

Всередині Успенський собор Крилоса був також майстерно прикрашений. Підлогу тут вимостили плитами алебастру і пісковика. Керамічні плитки внизу містили рельєфні зображення рослин і фантастичних тварин. Досліджуючи фрагменти штукатурки зі слідами фресок, фахівці з'ясували, що Успенський храм всередині мав розписи. Ймовірно, що тут було зображення Оранти.

Під час розкопок на території Успенського собору Ярослав Пастернак виявив кам'яний саркофаг із тлінними останками князя Ярослава Осмомисла, який був похований тут 1187 року.

На авто слід їхати дорогою Н09, яка поєднує Івано-Франківськ зі Львовом. Село Крилос розташоване поруч з автотрасою. З Івано-Франківська можна доїхати автобусами «Івано-Франківськ – Галич», «Івано-Франківськ – Бурштин (Рогатин, Львів)» до зупинки «Крилос». З Галича до Крилоса (відстань між ними 7 кілометрів) доїдете одним із автобусів, які зупиняються біля Народного дому в центрі міста. Автобусна зупинка в Крилосі розташована біля головної дороги (це нижній Крилос). На Крилоську гору, де зосереджені всі пам'ятки, доведеться йти пішки. Залізничного сполучення в Крилосі немає.

Методист бригади № _____
_____/_____/_____
«_____» _____ 20__ р.

ЗВІТ

про проходження навчально-технологічної практики на об'єктах туристичного
обслуговування

здобувачам освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра

_____ курсу _____ групи

відділення _____ навчання

Відокремленого структурного підрозділу

«Івано-Франківський фаховий коледж фізичного виховання

Національного університету фізичного виховання і спорту України»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата складання: «_____» _____ р.

Підпис : _____/_____/_____

Зразок. Еко-веломаршрут навколо Бурштинського водосховища

м. Буришин → с. Коростовичі → Касова Гора

<https://amer-burshtyn.org.ua/bicycleroute>

Протяжність маршруту близько 9 км. Вддовж розміщені шість лавочок та чотири місця для відпочинку, є смітники та велопарковки.

Фініш маршруту на Касовій горі. Для зручності туристів на інформаційних стендах є електронна карта, яку можна завантажити на смартфон через QR-код.

Також можна зупинитись, щоб [поспостерігати з орнітологічної вежі за рідкісними видами птахів.](#)

Основний веломаршрут. Рух відбувається навколо Бурштинського водосховища через село Коростовичі, дачні ділянки, на маршруті є обладнані місця для відпочинку, інформаційні стенди, вказівники напрямку руху.

Веломаршрут

Точка старту

Проміжна точка

Вказівник та лавка

Лавка

Вказівник

Лавка

Вказівник

Місце для відпочинку

Лавка

Вказівник

Місце для відпочинку

Місце для відпочинку

Лавка

Вказівник

Місце для відпочинку

Точка фінішу

Основний маршрут

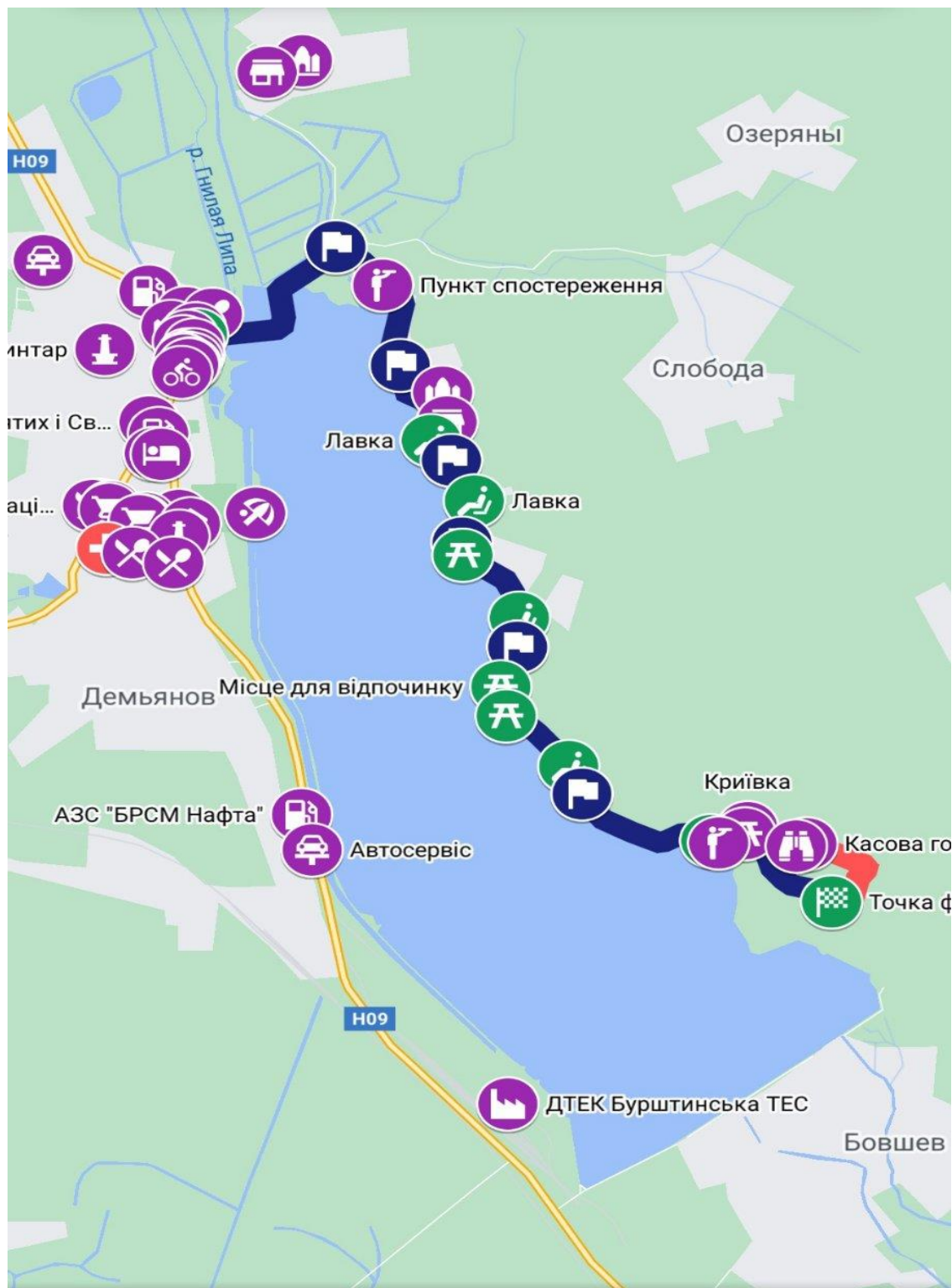
Основний маршрут

Дорога через ліс

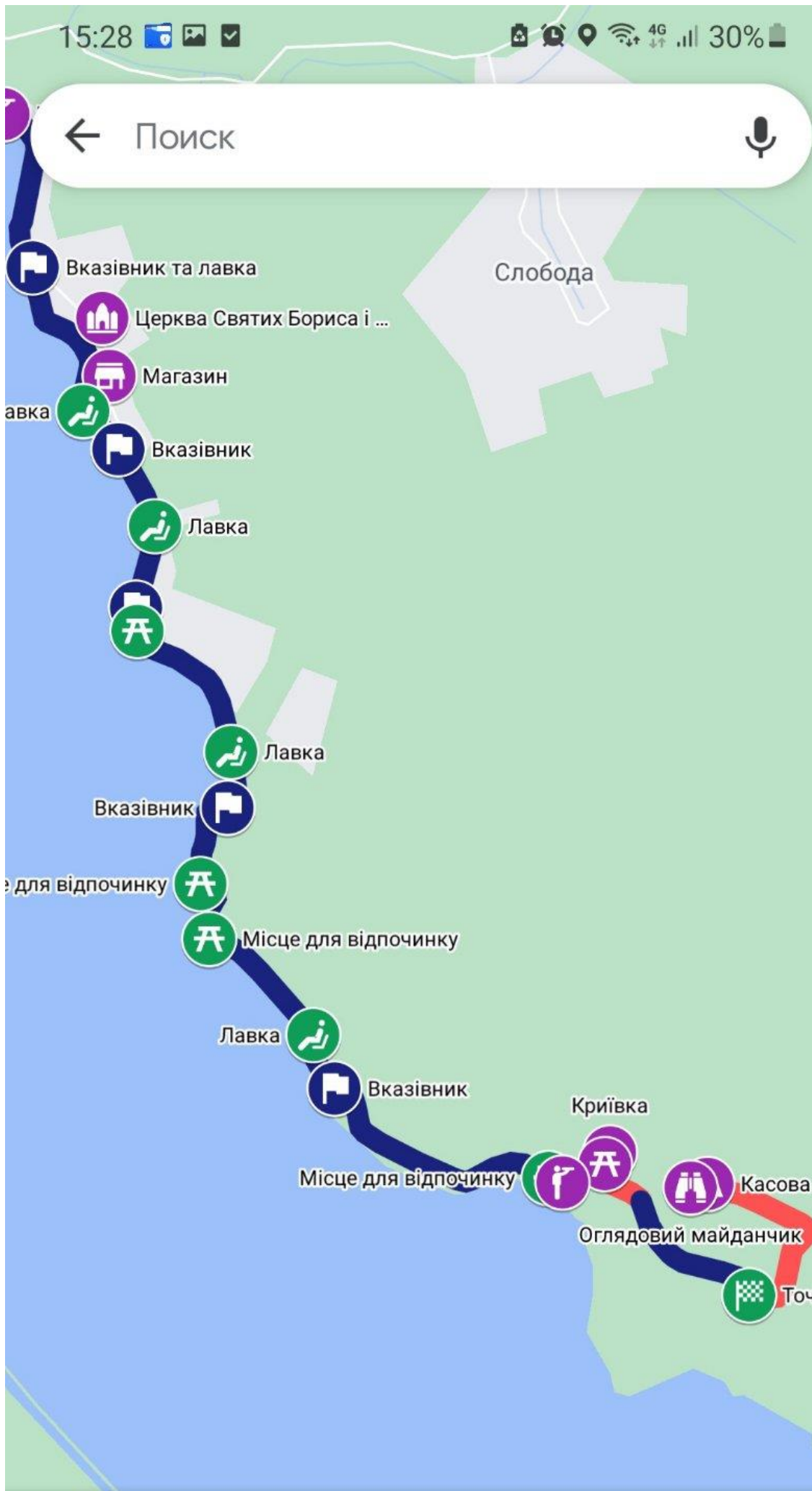

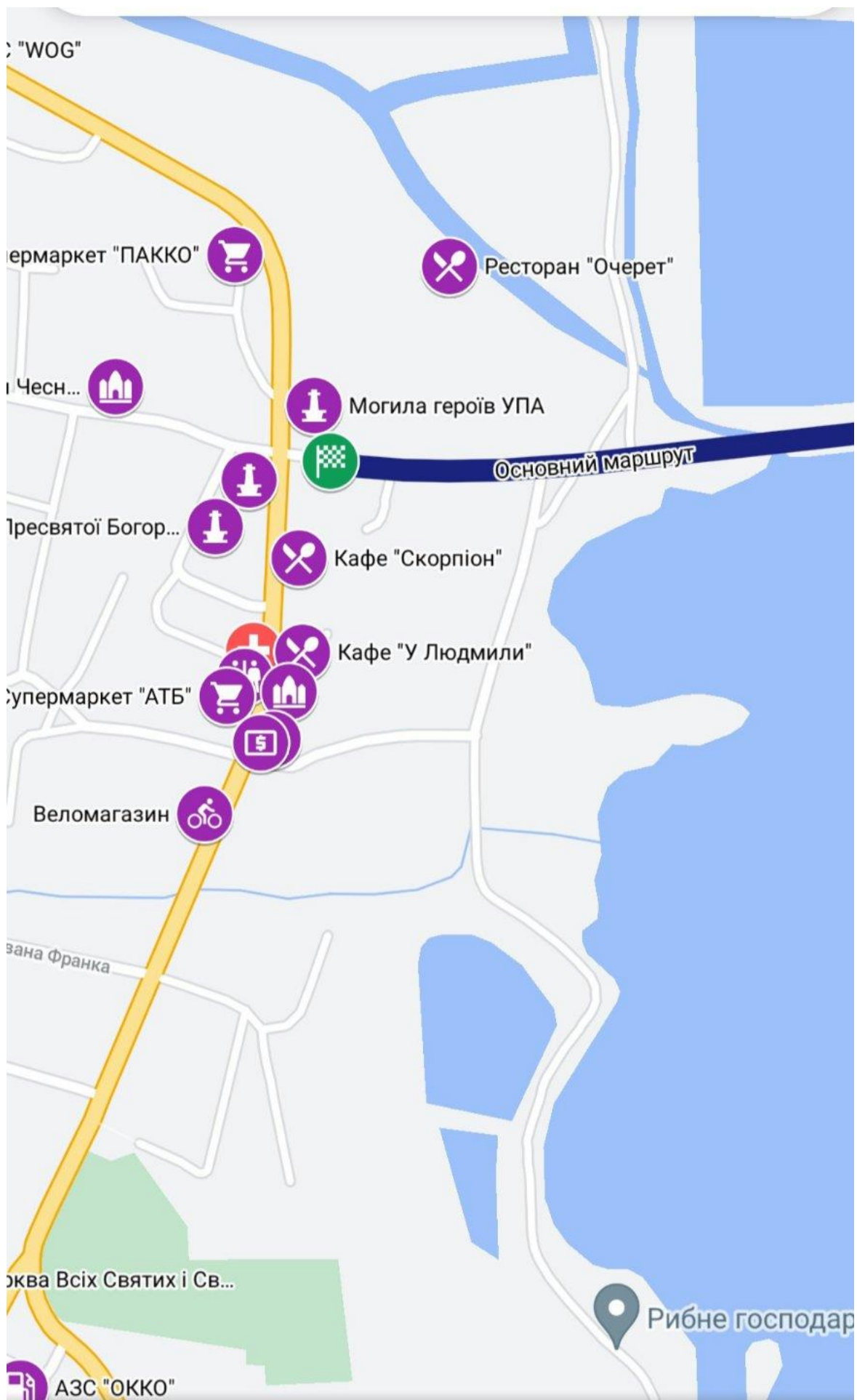
Виїзд на Касову гору

Веломаршрут Бурштин (сайт АМЕР)

Дата создания: 22 июля 2019 г.

Веломаршрут Бурштин (сайт АМЕР)

Дата создания: 22 июля 2019 г.

